

ETABLERING AF HESTEBØNNER

STØTTET AF

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Ved hyppig dyrkning af hestebønner/ærter bliver der problemer med sædskiftesygdomme i hestebønner

JORDTYPE

Hestebønner er tørkefølsomme og vil lykkes kun på lerjord, sandmuldet lerjord eller på vandet sandjord. Humus- og lavbundsjord er ikke egnede til at dyrke hestebønner på.

SÆDSKIFTE

Grundet risikoen for sædskiftesygdomme anbefales der mindst 5 og helst flere frie år mellem dyrkning af hestebønner. Der anbefales også mindst 5 og helst flere frie år mellem dyrkning af hestebønner og ærter, da både hestebønner og ærter angribes af sædskiftesygdommen *Phytophthora pisi*, som ikke har noget dansk navn, men hestebønnerodråd er foreslået. I Sverige kan *Phytophthora pisi* findes i flere marker, og der anbefales her 8 år mellem dyrkning af modtagelige afgrøder.

Svampen kan holde sig smittedygtig i jorden i mange år og væsentlig længere end 5 år, men præcise angivelser findes ikke.

Se også i [Jordtest for rodbrandsvampe i ærter og hestebønner](#) og [Ny rodbrandsvamp i hestebønner og ærter](#). samt [indlæg fra Sverige](#) om *Phytophthora pisi* på Plantekongres 2018.

Da ærter tidligere var udbredt i dyrkningen i Danmark, blev mange marker efterhånden angrebet af sædskiftesygdommen ærterodråd (*Aphanomyces euteiches*) trods 5 frie år mellem ærte dyrkning, og ærte dyrkning måtte derfor opgives i mange år. Ærterodråd angriber ikke hestebønner.

UDSÆD

Ved anvendelse af egen udsæd er det vigtigt, at der betales forædlerafgift, og at spireevnen er i orden. Angrebene af udsædsbårne svampesygdomme skal være under de vejledende grænseværdier. Se nærmere i [Egen udsæd af hestebønner](#).

Det har ikke været muligt at få en dækkende oversigt over omfanget af udsædsbårne svampe på hestebønnefrø fra høst 2017. OK laboratorium oplyser dog, at gråskimmel har været dominerende og har kunnet findes relativt udbredt på mange prøver, men at prøverne godt kan have en god spireevne trods angreb. OK laboratorium oplyser også, at det i år har været ekstra svært at udføre undersøgelserne, da mange sekundære svampe har forstyrret analyserne. Hestebønnebladplet er kun fundet i meget begrænset omfang. Der er ikke analyseret for Fusarium.

Svenske undersøgelser viser, at kraftige angreb af bønnefrøbiller kan nedsætte spireevnen. Se også [Bønnefrøbiller på lagre med hestebønnefrø](#), samt [indlæg fra Sverige](#) om bønnefrøbiller på Plantekongres 2018.

RÆKKEAFSTAND OG UDSÆDSMÆNGDE

Hestebønner sås så tidligt som muligt, når der kan etableres et godt såbed.

Hestebønner skal sås i mindst 6-7 cm dybde. Der har i danske forsøg ikke været udbyttetab ved såning på dobbelt rækkeafstand sammenlignet med såning på enkelt rækkeafstand.

Det bør tilstræbes at etablere ca. 40 planter pr. m². Tusindkornsvægten varierer meget, den ligger normalt fra 400 - 650 g. Med en markspiring på 90 % svarer det til, at udsædsmængden skal ligge mellem ca. 180 og 290 kg pr. ha, det er derfor vigtigt at beregne udsædsmængden i forhold til den anvendte udsæd. Den beregnes ud fra denne formel:

$(TKV * 40) / \text{Procent markspiring} = \text{udsædsmængde i kg pr. ha.}$

Kontakt din lokale rådgivningsvirksomhed, hvis du vil vide mere om dette emne.